

laci soud, vycházející ze zásady oficiálnosti a zásady vyhledávací, zrušil rozsudky nižších soudů, třeba dovolání neuplatňuje důvodu §u 503 čís. 2 c. ř. s. a takového návrhu neobsahuje, a vrátil věc do první stolice k dalšímu jednání a rozhodnutí.

Čís. 5860.

Záruční prohlášení nepatří k úkonům, jež může předsevzítí pouhý úředník bez zvláštního zmocnění po rozumu čl. 47 a 234 obch. zák. Souhlas principálův lze však spatřovati po případě v jeho chování se k takovým počinům.

Předpis čl. 48 obch. zák. jest předpisem pouze pořádkovým a netýká se platnosti závazku samého.

(Rozh. ze dne 17. března 1926, Rv I 1970/25.)

Žalující stavební družstvo domáhalo se na žalované bankovní filiálce, by složila vadium, tvrdíc, že žalovaná poskytla staviteli Karlu Sch-ovi záruku za vadium. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jde o to, zda žalovaná bankovní filiálka vůči žalujícímu družstvu převzala záruku za vadium 166.000 Kč pro architekta Karla Sch-a. Nesporno jest, že podpis na písemném prohlášení o převzetí této záruky z 10. prosince 1921 neodpovídá zápisům obchodního rejstříku, ježto ono prohlášení jest za žalovanou filiálku podepsáno D-em, jemuž přísluší jen kolektivní prokura (čl. 41 třetí odstavec obch. zák.), a pokladníkem Josefem J-em, který ku spolupodpisu není dle obchodního rejstříku vůbec oprávněn. Odvolací soud správně uvádí, že záruční prohlášení nepatří za všech okolností k činnostem, které by mohl Josef P. jako pouhý pokladník bez zvláštního zmocnění po rozumu čl. 47 a 234 obch. zák. jménem žalované strany konati. Tudiž nestačila by k průkazu žalobního nároku prostá existence onoho prohlášení. Rovněž není žaloba, nač dovolatelka též správně poukazuje, opřena o výslovné udělení plné moci oněm zřízcům. Avšak v tomto sporu jde o něco jiného. Odvolací soud, opíraje se při přezkumu zjištění prvního soudu o úvahu, že postup žalované filiálky po dlouhou řadu let zachovávaný nemohl vědomosti centrály, zejména při revisích, za náležité opatrnosti ujíti, přejímá zjištění prvního soudu, že žalovaná filiálka po celou řadu let vydávala závazné listiny, zejména také akreditivy a garanční listiny, podepsané úředníky D-em a J-em, a že pražská centrála rovněž po celou řadu let postup ten trpěla a proti platnosti a závaznosti takových listin námitek nečinila a že postup tento byl dokonce výlučným. Odvolací soud zcela správně uvádí, že pro obsah a objem plné moci jsou v poměru mezi principálem a osobou třetí směrodatny vnější jevy, totiž jak se plná moc

podle chování principálaova jeví na venek: osobě pak třetí, která jednala v důvěře v tyto vnější jevy, svědčící o existenci plné moci obsahu těmto vnějším jevům odpovídajícího, musí býti poskytnuta ochrana. Zásada tato uznávána jest v praxi a většinou i v nauce; z písemnictví stačí odkázati na Wellspachrovo dílo »Das Vertrauen auf äussere Tathbestände im bürgerlichen Rechte« str. 95 a násl. a pak strana 235 a násl. a na praktické případy tamže na straně 246 a násl. uvedené. K vývodům dovolacím se podotýká, že poukaz na rozhodnutí čís. 3622 sb. n. s. není případným, ježto toto rozhodnutí se onou otázkou neobíralo a na základě skutkových okolností, jež mu sloužily za základ, ani nemělo příležitost se obíratí. Tudiž vzhledem k vyličenému dlouholetému a při tom výlučnému postupu, jakým žalovaná filiálka vystupovala na venek, platí činnost, kterou D. a J. v této filiálce fakticky vyvíjeli, za činy a jednání žalované strany samy, žalovaná strana nese si pak důsledky toho sama, že trpěla onen výlučný postup neodpovídající stavu rejstříkovému a že tím pozbyla oné ochrany, kterou by jí jinak skýtala zásada publicity ohledně zápisů v obchodním rejstříku. Odvolací soud též správně poukazuje na zásady poctivosti a víry, dle čl. 278 obch. zák. ve styku obchodním platící a nedovolující, by pojednou mohla býti dodatečně namítána neplatnost záruky, k níž došlo v době, když onen postup při vyvíjení bankovní činnosti u žalované strany byl ještě výlučným. Za tohoto stavu věci jest nezávažno, že v místnostech žalované filiálky byly vývěsy o tom, kdo smí podepisovati pokladní poukázky a vklady a výplaty na vkladní knížky, neboť v tomto nejde ani o pokladní poukázku ani vkladní knížky. Předpis čl. 48 obch. zák. jest, jak již odvolací soud uvedl, jen předpisem pořádkovým a nedotýká se platnosti závazku samého, pročez bezvýznamno jest, že podpisy na prohlášení nemají dodatku v tomto článku uvedeného. Zároveň jest patrné, že vyšetřeny jsou všechny okolnosti pro rozhodnutí závazné, a nebylo, což dovolatel jako vadnost řízení dle §u 503 čís. 2 c. ř. s. vytýká, třeba prováděti důkazy o tom, že D. do spisů žalované banky nezařadil korespondenci o sporné záruce a jakým způsobem si nynější dirigent filiálky musil obstarati oba záručné listy Sch-a, o jichž existenci prý centrála nevěděla, dále, že do obvyklé a běžné bankovní činnosti centrály a její filiálky nespadá skládání vadií a kaucí a záruky za ně, nýbrž že tím zabývá se zvláštní samostatný ústav, centrálou zřízený, tak zv. »Ústav pro vadia a kauce při bance P. v Praze«. Stačí, co zjištěno, že žalovaná filiálka takové činnosti vyvíjela svými zřízenci po řadu let a že centrála to trpěla a že tento postup byl výlučný. Není tedy ani dovolací důvod č. 2 §u 503 c. ř. s., tak jak jest v dovolání proveden, opodstatněným. Dovolatelka vytýká, že jde o smlouvu předběžnou, již prý prošlou. Dle §u 1368 obč. zák. není sice smlouva, v níž se projevuje vůle zástavu zříditi, hotovou smlouvou zástavní. Ale závazek v záručném prohlášení z 10. prosince 1921 není pouhou úmluvou v druhé větě §u 1368 obč. zák. míněnou, nýbrž touto listinou žalovaná filiálka za stavitele Sch-a skutečně již převzala (arg. slovo »přejímá«) záruku z v a d i u m v e v ý š i 166.000 Kč a zavázala se pro případ, že bude Sch-ovi stavba rodinných domů zadána, složiti toto vadium

dle dohodnutí buď hotově, buď ve vkladní knížce nebo v cenných papírech. Vydání tohoto záručního prohlášení k ruce stavitele Sch-a jest v poměru mezi stranami smlouvou dle §u 881 obč. zák., a žalobkyně jest dle §u 881 odstavec prvý obč. zák. oprávněna žádati splnění tohoto závazku; předpis §u 936 obč. zák. nepřichází tu vůbec v úvahu. Že obsah záručního listu z 10. prosince 1921 není neurčitý a že družstvo nevzdalo se svého nároku vůči žalované straně, dovodil správně již procesní soud. Ostatně ani k platnosti pouhého závazku zříditi jistotu nevyhledává se, aby přesně bylo umluveno, v jaké způsobě jest jistota složiti. Způsob složení jistoty může býti vyhrazen pozdější dohodě; nedojde-li k ní, přišel by k platnosti podpůrný předpis §u 1373 obč. zák. Konečně nezávažno jest, proč Sch. složil vyšší vadium, než dle podmínek ofertního řízení musil. Stačí, že družstvo přijalo vadium v této výši a že, jak prvý soud zjistil, poměr, pro nějž vadium složiti jest, není ještě zlikvidován; žalovaná strana sama ani netvrdí, že by později bylo došlo k úmluvě o tom, že vadium má se snížit.

Čís. 5861.

Zrušení exekuce dle §u 39 čís. 1 ex. ř. musí předcházeti právoplatné odstranění exekučního titulu, jež při exekučních titulech, vydaných správními úřady nebo jinými veřejnými úřady může se státi zase jen cestou správní. Jde o rozhodnutí správního úřadu o otázce veřejnoprávní, uloženo-li účetním nálezem vojenského úřadu vojenskému gázistovi, by vrátil vyplacené požitky.

Účetní nález vojenské pensijní likvidatury není exekučním titulem, na základě něhož by mohla býti povolena soudní exekuce. Obranu, že exekuční řízení postrádá exekučního titulu, nelze přivésti k platnosti pořadem práva, nýbrž jen v exekučním řízení návrhem na prohlášení exekuce nepřípustnou.

(Rozh. ze dne 17. března 1926, Rv I 2165/25.)

Účetním nálezem vojenské pensijní likvidatury v Praze ze dne 19. července 1923 předepsána byla žalobci, jako bývalému dělostřeleckému zbrojnímu oficiálové ve Vídni (v nálezu se praví: bývalému nadporučíkovi dělostřelecké technické služby ve Vídni) náhrada 13.692 Kč 75 h, které jako zálohy na zaopatřovací požitky v čase od 1. září 1919 do 28. února 1923 neoprávněně pobíral a které jest povinen vojenské správě vrátiti. Na základě tohoto nálezů povolena byla usnesením okresního soudu pro Staré Město a Josefov v Praze ze dne 18. ledna 1924 Československému státu, zastoupenému českou finanční prokuraturou v Praze, proti žalobci k vydobytí uložené náhrady exekuce zabavením a prodejem věcí movitých a za výkon byl dožádán okresní soud pro vnitřní město ve Vídni. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce proti žalovanému Československému státu rozsudku: 1. že účetní nález je zmatečným a neplatným, 2. že jako exekuční titul podle §u 1 čís. 10 a §u 39 čís. 1 ex. ř. není po právu, 3. že žalované straně vůči žalující straně nepřísluší